

„Őrizzétek meg nemes szívetekben annak emlékét, hogy eljöttünk veszélyben lévő hazátokba!” Józef Wysocki, 1849

Isaszegi kezdeményezés volt:

Wysocki tábormok szobra a nemzeti múzeum kertjében

„A Magyarországi Bem József Lengyel Kulturális Egyesület vezetősége, valamint az Isaszegi Falumúzeum és Múzeumbartók Köre Elnöksége nevében javaslatot teszünk mellszobor felállítására Wysocki József honvéd-tábormok, a lengyel légió parancsnokának emlékére. A mellszobor felállítását Budapesten a Nemzeti Múzeum kertjében, a múzeum homlokzatától jobbra, a Garibaldi-szobor mellett javasoljuk, tekintettel arra, hogy a lengyel légió megalakulásának ünnepe, a zászló felszentelése a Nemzeti Múzeum kertjében történt 1848. november 26-án, vasárnap 12 órakor” – így kezdődik a budapesti lengyel nagykövetségnek és a Fővárosi Tanácsnak címzett, 1976. január hó 14. napján kelt isaszegi javaslat, amelyet a Bem Egyesület részéről *Pabiniak Henrik* elnök és *dr. Dürr Sándor* alelnök, Isaszeg részéről pedig *Proksza Pálné*, a Múzeumbartók Köre elnöke és idősebb *Szathmáry Zoltán* múzeumvezető írt alá.

A javaslat másolatai Isaszegen a Falumúzeum adattárában, Budapesten pedig a Magyarországi Lengyel Múzeumban található meg.

A Wysocki mellszobor *Hanna Danilewicz* varsói szobrászművész, a talapzat pedig *Konrád Sándor* budapesti építész

Wysocki tábormok mellszobra a Nemzeti Múzeum kertjében

Wysocki tábormok szobra a Nemzeti Múzeum kertjében az avatás után 38 évvel. A képen *Pabiniak Henrik*, *dr. Dürr Sándor*, *Kohánszky István* és *id. Szathmáry Zoltán*

alkotása. A bronz mellszobor a Lengyel Minisztertanács, a talapzat pedig Budapest Főváros ajándéka volt.

A lengyel tábormok emlékművét 1976. november 26-án, déli 12 órakor avatták fel. A szobor felirata: „JÓZEF WYSOCKI (1809–1874) Lengyel szabadságharcos, honvéd tábormok emlékére, aki 1848/49-ben a szabadságharc lengyel légiójának parancsnoka volt”. A talapzat hátsó oldalán a csatahelyek felsorolása található, köztük Isaszeg is. Az emlékmű arra a helyre került, ahonnan 1848. november 26-án, eskütétel után a lengyel légió „A mi szabadságunkért és a tiétekért” jelszóval harcra indult.

A szobor felavatása jelentős történelmi és politikai esemény volt Budapesten. Az avatás után *Proksza tanárnővel* készítettünk egy albumot (iratok, cikkek, képek az avatásról), amelyet Varsóban átadtam *Janusz Wiczorek* miniszternek. A gyűjteményt a Lengyel Minisztertanács dokumentumai között őrzik. Ennek másolata is megtalálható az isaszegi Falumúzeum adattárában.

El kell mondani, hogy az 1970-es években Magyarországon a lengyelek iránti szimpátia összefonódott a magyar nemzeti függetlenségi és demokratikus törekvésekkel, illetve azok gondolatával. Ma más a politikai helyzet, és kedvező a magyar–lengyel kapcsolatok megítélése is.

Milyen jó volna, ha az isaszegi diákok és polgárok gyakrabban látogatnának el a Nemzeti Múzeum kertjébe, a Wysocki-szoborhoz is. Jó volna a szobor másolatát az isaszegi Falumúzeum kertjében is felállítani.

Isaszeg egy történelemmé vált helységnév, amelyet szinte minden magyar ember ismer. A magyar honvédsereg a lengyel légió részvételével a tavaszi hadjárat legjelentősebb győzelmét aratta itt.

Dr. Dürr Sándor, Isaszeg díszpolgára